

Erdélyi Híradó.

Kolo'svárról, Kedden Május' 1-sőjén, 1832.

Erdély. Oroszország. Prussia. Németország. Németalföld. Nagybritánia. Olaszország.
 Franciaország. Helyétzia. Törökország. Újabb Tudósítások

ERDÉLY.

Brassó Aprilis 26-dikán: Idevaló Kereskedő Stephan Demeter Cservenvodály, osztogatot Husvétra az szegényeknek törökbuzát:

Catholicusok Ispotállyanak 20 vékát;
 A' Raboknak - - - 20 vékát,
 A' városi, bolgárszéki, bolonyai, 's ó brassai szegényeknek pediglen 86 vékát,
 összesen 126 vékát.
 minden vallásbeli különböztetés nélkül.

OROSZORSZÁG.

Az hadi törvényszéknek helybenhagyott ítéletei által Schlachciz Rymgal Dominik, a' wilnai gubernementből, hivatalából letétetésre, Syberiaiba számkivettetésre, dolgozásra, 's javai elvesztésére ítéltetett azért, mert a' nyugtalanságoknak Litvániában kiütésekor magát önként a' fellázadtakhoz csatolta, 's tizenharmad magával ide oda kóborolt, hogy az orosz csapatoknak ellenek szegezze magát, 's noha ezen hibájáért első ízben semmi büntetést nem szenvedett, 's a' hűségsküvést ismét megújította, mégis nem sokára viszont a' felzendültekhez állott; a' wilnai katona ispotály orvossa Schokalski, hivatalából letétetésre, jovainak elvesztésére, 's ifjusága tekintetéből sibériai bataillonok közötti dolgozásra, azért, mert esküvését megszegte, azon szín a-

latt hogy beteg, a' szolgálattól elvonta magát, 's önként egy rebellis csapathoz kapcsolódott, 's attól nem elébb, hanem csak a' Daschew melletti csata után vált-el.

Austriai cs. kir. udvari Tanácsos Hammer Orosz Császár Ó Felségétől különös kegyelme jeléül, a' Szent Anna Rende 2-ik classissa gyémánt jeleit nyerte.

A' Pétersburgi újság a' Protestansok egyházi dolgainak Oroszországban lett elrendelését következőleg adja elő: még 1828-ban Jun. 3-kán megparancsolta Ó Felsege a' protestans egyházi tanácsnak, hogy az, a' Svekus Király (1686-ban) és Svekus egyházi tanács által, (1687-n) az ekklesiái dolgokra nézve kibocsátot rendelésektől, (mint a' melyek 1721-ben a' nyasteri békesség által Svétziától elszakadt tartományokban, az ágostai vallástételt követő Ekklesiáknak alaptörvényei valának) — későbbben történt eltávolításokról való tudósításokat összeszedvén, azokat az idegen vallástételt követők' lelki dolgai főigazgató székének terjeszse elébe. Továbbá Pétersburgban egy biztosság rendeltessék mely a' Protestansok ekklesiája közönséges elintézése planumát tenné-fel. Ezen biztostágban egy Prussus pap is legyen, kitől elébb meg kell érteni a' németországi protestans egyházi rendszabásokat. — Ó Felsege köte-

Tességévé tette a' biztosságnak, hogy az új rendszabás határozásai egészen a' protestáns ekklesia principiumain épüljenek. Így megtétetvén minden előkészületek, a' biztosság tagjai, kik között volt Prusziából, pomeraniai püspök Doctor Ritschl, elkezdették üléseket, Senátor Gróf Tienfhausen és Doctor Cygnaeus püspök előlételek alatt Sept. 7-én 1829-ben, és 119 ülésekben folytatták egész az 1830-dik tavaszig, 1831-ben Mártiusban ismét özsze gyűltek, 's hasonlólag 119 ülésekben elvégezték azon planum készítését, mely Decem. 29-kén 1831-ben tartott utolsó ülésben íratott alá, és a' mely következő három főbb részekre oszlik: 1) az Oroszországban lévő ágostai vallástételt követő Ekklesia törvényei. 2) Instructiók a' papság és tiszti székek számára. 3) Ágendák. A' két első számok alatti tárgyak elhatározásában alapul szolgáltak a' feljebb említett 1686 és 87-ben Svetsziában hozott rendtartások, a' harmadik szám tárgya a' svetsziaival egybekötött új prussus agenda szerént készült. — Ezen plánum ő Felsége elébe terjesztetett, ki a' hazájába hazatérő Ritschlnek a' Wladimir 3-dik osztályu rendjét ajándékozta.

A' császári gárda regementjei Lengyelországból Oroszországba mind vissza mentek. Azon önkéntesek közzül kik a' Varsó sánczaira rohanás alkalmatosságával minden regementekből felszólítottak, csak 33-an maradtak életben, kik közzül 15-en a' Szt. György keresztjével tiszteltettek-meg.

A' Császár Mart. 24-kén költ rendelkezésében a' városok és faluk Elöljáróinak szorosán megparancsolja, hogy minden olyan társaságokat, melyek a' kártyák tiltott nemeivel való játszás végett gyűlnek özsze, azonnal szélyel oszlasanak, 's a' játékosokat minden rang és

méltóságra való tekintet nélkül, a' legkeményebb büntetés végett a' törvényszékeknek általadják. Szembetűnő pont a' nevezett császári rendelkezésben az, hogy minél nagyobb rangú és tekintetű a' bevádolt személy, annál keményebben büntetlenség.

PRUSSIA.

A' königsbergi ujság jelenti: A' prussiai Status oltalma alatt lévő Lengyelek Fischau falu mellett megtámadván a' prussus seregeket (l. Erd. Híradó e. e. 27 és 28 számjait) ezen vakmerő megtámadás környüállásai törvényesen kinyomoztatván, annak főbb indítóji megbüntödték. A' Marienwerdeni királyi fő tartományi ítélőszék Febr. 17-kén a' következő ítéletet mondotta: 1) Kotarski Jósef a' hajdoni 2-dik lengyel vadász ezerezből Strásamester két esztendei 2) Guttowski Leopold a' lengyel 7-ik uhlánus ezerezből altiszt 9 hónapi 3) Swidzinski János a' lengyel 6-dik uhlánus ezerezből altiszt 6 hónapi arestomra büntödték. A' nevezett ujság ezen hírdetéshez következő emberbaráti kívánságot ragasztja; azon szegény esztelenek kik magokat elcsábíttatni engedték a' prussus Igazgatószekek rendelkezéseinek 's fegyveresseinek ellent állani, bár végre esmérnék meg az ő titkos csábítójik alacsonyosságokat, kik csak azért kívánnak másokat is bizonytalan jövődjök sorában magokkal együtt ragadni, hogy számkivetésekben vétkek sullyát mely lelkiismereteket terheli, szerencsétlen társaik minél nagyobb száma között elrejtthessék.

Posen, Mártius 29-én: Egy itteni hazafiui egyesület, a' mint beszélük, tisztelettel teljes esedező levélben a' Királynak falyamodott az iránt: eszközzenéki befolyása által a' Király az orosz Császárnal, hogy hagyatassék-meg Lengyel-

ország számára két oly pont mely felől az a' bécsi congressusban bizonyossá tételt volt. Ezen két pont között az 1 ez: hogy egy orosz se naturalizáltassék, hazafusitassék Lengyelországban; a' 2. ez: hogy legyen Lengyelországnak saját nemzeti tábora. E' két ponttól függ voltaképen a' Lengyelek nemzetisége, 's az organicum statutum által mind a' két-tő világosan megtagadtatik tőlök. Azt mondják, Lembergben is hasonló esedező levél készült, hogy austriai Császár ő Felségéhez benyujtassék.

NÉMETORSZÁG.

A' párisi Cholera következtében közönséggé tévődött hogy Bávária rhenu-si kerületében valamint a' bádeni nagy Herczegségben is a' kik Párisból vagy attól 20 órai járásnyira eső helyről jönnek gyanusoknak lenni nyilatkoztatnak, ezért az útasok 's állatok melyek ezen gyanus helyekről jönnek csak úgy becsátatnak-bé ha bebizonyítják, hogy azon gyanus helyekről lett eltávozások óta legalább 5 napokat egészséges helyeken töltöttek. Ki vannak véve a' Status kurirók, de ezek is ha egészséges helyeken 5 napokat nem múltak a' határszélen meg fognak tisztíttatni.

A' Bavarus Statusujság írja: Ha egy Pap a' fenálló rend mellett megszólal, ha az igaz keresztyéni indulat lelke szerént közönségét búzditja a' letett hit szent-ségére, ha a' felsőség aranti kötelességekre serkenti, akkor egy bizonyos felekezet lármáz a' Papoknak világi dolgokba való avatkozások ellen. Ekkor azt kiáltják: a' Papok a' sötétség szolgálai Jesuiták? Valyon ha a' prédikállószerék mint egy politikai szólló-szerék, a' politika propaganda tanító szerékül használtatik, akkor így beszélnek é? Luthersbrunnban Mart. 13-kán egy prédikátzio tartatott Ján. XVII, 17, melyben Dr. Wirth és

Siebenpfeiffer nép boldogítójinak nevezettek, 's a' közönség felszóllittatott hogy a' szabad sajtó elősegéllésére adjon pénzbeli segedelmet.

Lipsiában lakó szerkeztetőji azon Journaloknak melyek külföldön jelennek-meg a' könyv-visgáló biztosságtól az Isteni-tiszteleti 's tanítási ministerium rendelése következtében megszólíttattak, hogy ha az általok szerkeztetett ujságokban ennekutánna botrányoztató cikkek-lyek jelennek-meg, azon ujságlevelek nem csak hogy confiscaltatni fognak, de azon ujságok Saxoniában meg is fognak tiltódni.

NÉMETALFÖLD.

Apr. 9-kén a' Belga képviselők kamarájával közöltettek a' londoni Conferentia 55. és 56-dik számok alatt lévő két protocollumi. Az első Mart. 31-én a' másik Apr. 5-kén költ. Az első azon tudósítást közli hogy a' Conferentia meg egyezett hogy a' Dec. 14-én a' tractatus kiserelésére újabb idő haladékot engedjen, de a' belga Követ kinyilatkoztatta hogy ő nem légyen meghatalmazva további idő haladék engedésére; a' 2-ban azon három Hatalmasság követei, kik a' Nov. 15-ki tractatust még nem erősítették-meg, halasztásoknak azon okát adják hogy a' Hollandus Királyt reá akarták bírni a' 24 cikkelyek elfogadására, de mivel a' haagai udvarnál tett utóbbi lépések csak most estek-meg, erre udvaraik határozásait még nem vehették. — A' külső dolgokra ügyelő Minister ezt tevé hozzá, a' Londonban lévő belga meghatalmazott Követhez az a' rendelés tévődött hogy semmi további idő haladéokra reá ne álljon.

NAGY BRITANNIA.

Times Aprilis 6-kán: Örömmel tésszük a' múlt esztendő első negyede bévételéről való tudósítást közönséggé: Feljül mülja ez az Igazgatás leg-

tüzesebb barátjai reményeit, 's megczófolja ellenségei komor jövődöléseit. A' nemzeti jövedelem minden ága nevezetes gyarapodást nyert, kivéven egyedül a' vámok jövedelmét, egybevetvén ezt a' múlt esztendő ugyan ezen negyedével. A' nevededés egy általjában 475,868 font sterlinget, az apadás a' vámokban 252,508 font ster. téssen; e' szerént ezen esztendő negyedbeli bévétele 235,360 font sterlinggel szaporodott. Hogy a' vámokból való jövedelem apadott azon csudákozni nem lehet, ha a' cholera által történt kereskedés-csökkenést az ember meggondolja. —

Ugyan csak a' Times azt erősíti hogy a' Hollandus Király azért vonogatja magát oly makacsul a' tractatus megemlézésétől, mert abban bízik, hogy a' Felsőházban a' Reformbill visszavettvén a' mostani helyett Tory ministerium áll elő. Ugyan ezen újságlevél kivéve a' Ministerek ellen, hogy Bagot urat ki Hercege Wellingtonnal szoros barátsági egybenkötetésben van, tovább is Haagában hagyják Követnek. Azt írja továbbá, ha Lord Grey nem is akar új Paireket, azért Lord Palmerston nevezhet ki új követeket.

OLASZORSZÁG.

Bologna, Apr. 8-kán: A' legújabb tudósítások Romából Cardinalis Pacca halálát jelentik, ki egyike vala a' szent collegium legnevezetesebb tagjainak, 's egyike azon kevés Cardinalisoknak, kik azt állították, hogy a' szent Szék alattvalóitól az igazgatásban kívánt reformatiókat meg kell tenni. Ő Eminentiajának szembetűnő vagyója maradt. Mit a' fővárosból hallunk, az nem igen bátorító. Sok Cardinalis a' legnagyobb heveséggel szegi magát ellene minden a' pápai alattvalókhöz mutatandó politikai engedésnek, 's ez a' mint látszik e'korig akadályozta a' Pápa jó akaratját. Az új

organizatio felett schisma uralkodik; az absolutisták, kiknek számok szerencsétlenségre nagy, azt állítják, hogy a' Pápa Istentől bizatott hatalom nem enged-meg semmiféle korlátolást, 's azt állítják hogy mindent kockára tegyenek ki inkább mintsem változást engedjenek meg. Az egoismus, mely ezek beszédében rejteződik, könnyen kiesmerhető; de leverő az, hogy az ott lévő Diplomataknak nincs elég béléátások, hogy azt kiesmerjék. Azt erősítik, hogy Ancona elfoglaltatása után az orosz követ nagyon hideg Gróf St. Aulairhoz, 's támogatja az absolutisták oppositiojat, kik titkon Oroszország ortalamához tartoak számot. Az austriai Minister, kit Olaszország nyugalma inkább interessal, azon van, hogy szükséges egy oly Statutum, mely az europaui Hatalmasságok garantiaja alá legyen helyheztetve, 's a' Lovag Sabregordi helytekintetjére utal, melyből kilátszik, hogy a' pápai mostani igazgatásban sok csirák vannak jövő nyugtalanságokra, 's hogy mihelyt az austriai sergeknek el kellene távoznioik, még veszedelmesebb lázadások lennének mint ezelőtt, ha a' pápai alattvalók igazságos, 's a' Szt Atya ígéretein alapuló reménysegekben megcsalattatnának. Obajtják, hogy az ön hasznot nem vadászó bölcsesség im e' szavai a' romai tanácskozásokban diadalmaskodjanak, 's remélik, hogy Lovag Sabregordi nem sokára a' fővárosba fog menni, hogy az austriai Minister fontos szavait ön tapasztalattal támogatassa.

A' bajorországi legújabb Staatszeitungban ezt olvashatni: „Hiteles kezek által íratott magános levelek Olaszországból azt a' tudósítást hozzák, hogy Romában, Ancona 's a' Legatiok ügyei iránt 24 cikkelyű tractatus készült, mely által minden felek annyira ki elégített-

nek, hogy a' csendet ezen oldalról tökéletesen bizonyosnak lehet tekinteni."

Az olasz határszélről, Április 10-kén: A' római ügyek eligazittatnak a' nélkül, hogy lenne több következesek Európára nézve. A' Pápa nagy készséget mutat, hogy Franciaországgal egyezd-jék, 's a' Hatalmasságok azon ohajtásit, hogy tartományainak szabadabb intéze-teket engedjen, teljesitse. Csak a' helve-ziai cantonokból ígért sergekre várakozik, hogy a' Legatiok újra-szerkezteté-séhez hozzá kezdjen. Szántszándékkal el akarja ézt mind addig halasztani, míg az idegen sergek országából kitakarodtak, mert azt kívánja láttatni, hogy önként és nem kényszerítve tette alattvalóinak az engedéseket. Két helvétiai regemen-tet akarnak állítani, mindeniket 2500 emberből, 's ezek téendik ezután az Egy-ház státussa fegyveres ereje lelkét. A' pápai eddig volt sergékét gyakorolják u-gyan az Austriaiak a' szolgálatban, 's szor-os fenyték tartásra serkentetik; de úgy látszik, hogy azok nem alkalmasok sem-miféle rendes szolgálatra, hanem leg-fennebb is csak száguldozásokra, de a' melyek osztán igen könnyen ragadozó csapongásokká fajulhatnak.

FRANCZIAORSZÁG

A' Követek kamarája Apr. 9-kei ülésében a' napi rend, a' Franciaországban lévő idegeneket tárgyzó, Híradónk 32-dik szám alatti ivében említett, törvényjavallatra jövén, Coulman úr lépik fel legelőbb a' szöllőszékbe, hevesen panaszkodik a' kormánynak a' szerencsétlen Lengyelek iránti magaviseletéről, 's szavát a' törvényjavallat ellen adja. Lafayette Oroszországnak Lengyelországgal bánását a' legsötétebb színekkel rajzolja, azután a' lengyel tiszteknek a' közkatonákhoz képest nagy számát onnan magyarázza, hogy Austriában és Prussiában

a' katonákat tisztjeiktől elszakasztották, 's végre, minekutánna a' lengyel kívándorlottaknak délnyugoti Németországban fogadtatását magasztalással említi, azoknak Franciaországban mostani helyhez-tetésekre menyer által; megjegyzi, hogy ő a' hadi Ministerrel beszélt azon hír-ről hogy a' Lengyelek akaratjuk ellen is Algierba küldetnének. A' Minister azonban e' hírt ostoba hazugságnak nyilatkoztatta-ki. Utoljára, minekutánna meg-emlité az Olosz kívándorlottakat is kik a' francia Kormányhoz azt a' tisztelet mutatták, hogy annak consequenségében hittek, azon ajánlással végzi beszédét, hogy az VI évi törvény, mely oly sok önkényt foglal magában, és oly nagy mértékben republica elleni, töröltessék el, 's a' jelen kivételi törvény is vettessék félre. Végezvén beszédét Lafayette, a' centrum azt kiáltja, hogy már szó-zátoljanak. Dé Generalis Lamarque boszszankodással kiáltja neki vissza: „De hiszen engedjétek, legalább hogy a' ki mit akar, mondja-el e' törvényjavallat ellen, midőn ti semmit sem tudtok mon-dani mellette.“ Ennek következéséül Garnier Payés úr áll a' szöllőszékbe, beszéde kezdetében észrevételeket tesz a' bill ellen, melyet a' Kormány bé akar hozni, 's hosszason declamal azután a' Kormány rendszere ellen. Minekutánna erre Guizot úr azt jegyzé-meg, hogy közös európai jus az, hogy az idegenekre nézve külön törvények alkottassanak, Generalis Lamarque hág fel a' szöllőszék-be, 's ezeket mondja: „Uraim, históriai igazság az, hogy a' Lengyelek csak azért költek fel, hogy minket oltalmazzanak; jól általlátták ők, hogy az ő ügyök és a' miénk egy. A' hazát, uraim, nem csak a' levegő teszi, melyet beszívunk és kilehellünk, hanem a' közös sympathia, 's költsönös hajlandóság is, és ezen te-

Érintelben hozzánk tartoznak a' vitéz Lengyelek, kiket századok óta éjszak francziájának neveznek. Én az igazság nevében azt kívánom, hogy számokra hozzájok illő 's hazafiai rendszabások tétéssenek, kívánhatnék olyanokat a' politika tekintetéből is, mert a' jövőendő bizonytalan, 's nem csak egy fekete pont mutatkozik a' láthatáron. Ne taszítsuk el annakokáért magunktól a' szabadságbaráti; eljöhet még a' pillanat, melyben szövetségesekre leszen szükségünk; vigyázzunk jól magunkra, nehogy igen későre vegyük észre azt, hogy a' hálatlanság éppen olyan rossz számolás a' nemzetekre, mint az egyes személyekre nézve. Minden engedékenységünk vétkes részesszéivé tenne bennünket azon tetteknek melyek Lengyelországot ama szomorú sorsra juttaták, melyben azt most látjuk. Hoszszas ideig számkivettette lévén, hoszszas ideig idegen országokban bolyongván magam is, soha sem fogok én számkivettettek elleni törvény mellett szózatoloi. Igen kérem az urakat, cselekedjenek hasonlólag. Ne tegyék ki magukat azon veszedelemnek, hogy a' midőn departementjaikba vissza térnek, ezt mondják az uraknak: minekutánna Lengyelországot elenyészve láták még azután is üldözni az urak a' Lengyeleket. "Az említett juspont feletti vetélkedés után bévégződik az általános vizsgálódás, 's az Elölülő a' törvényjavallat első cikkelyét e' lépen olvassa: „A' Kormány meg van hatalmazva, hogy a' menedéket Francziaországban kereső idegen kivándorlottakat (refugiés, Flüchtlinge) egy vagy több városokba, melyeket maga jelelendki, gyűjtse öszsze. "Teste 's Garnier Pagés urak mind ketten ezt a' mellék javallatot teszik, ezen törvényhez hozzá kell ragasztani, hogy: „azon kivándorlottak, kik segedelmet vesznek a' Kormánytól."

A' mellék javallat félre vettetik. Tracy 's Mauguin tüzesen kelnek ki a' félrevetetés ellen; az utolsó feltüzültében ezen szavakat szalasztja ki: nyilvános, hogy a' kamarának egyik felén olyan emberek ülnek, kik a' Juliusrevoluciótól folyvást idegenkednek. Ezek a' szavak rémítő zajgást támasztanak, a' centrumok kiáltozzák: rendhez! rendhez! Maga az Elölülő is kénytelen végre, a' szónokoknak: rendhez-t mondani. Ez után a' „refugiés“ szó felett támad vetélkedés. Merilhou úr javasolja, hogy azon szó helyett ezt tegyék: „Azon idegenek, kik Kormányjoktól vagy a' franczia Követektől kapott úti levelek nélkül Francziaországba jönnek.“ Ezt is félre vetik, valamint Comte úr azon potléczikkellyét is, hogy a' törvényszékek határozzák-el, valyon az idegen „refugié“ é vagy nem. A' törvényjavallat első cikkelye tehát úgy fogadtatik-el, a' mint felolvastatott, 's az Elölülő olvassa a' második cikkelyt: „A' Kormány kényszeritheti őket, hogy a' kijelelt városokba menjenek, vagy kiutasithatja az országból, ha az azokba menéstől vonakodnak, vagy úgy hiszi a' Kormány, hogy jelenlétek a' köz rendet és csendet megzavarja.“ Odillon-Barrot és Lefèvre urak oly mellék javallatokat tesznek, melyeknek az ezéljok, hogy ez a' törvény csak akkor alkalmaztassék, ha egyik Minister mindenkor contrasignalja az az iránti parancsolatot. Sade úr azon kívül még azt javasolja, hogy ezen törvénynek kihirdetésétől számlálva csak egy esztendeig legyen ereje. Ez is elfogadtatik, mi után az egész törvény felett esik a' szózatolás és 166 szózatolnak mellette, 99 ellene.

HELVÉTZIA

Basel, Apr. 9-kén: Szerencsétlen Cantonunk csak hamar ismét a' számárra legméltóbb történetek nézőhelyévé

lett. Mint ez előtt már megjegyeztem volt, a' meglegedetlenek plánuma az vala, hogy a' faluknak a' várostól egész elválasztását kieszközöljék, 's tehát ígéretek, rémitgetések vagy fegyveres erő által a' hívségben megmaradtakat is elszakaszják a' várostól. Nehány isolalt falukkal czélt is értek vala már. A' Kormány a' Canton azon részeinek, 's névszerént a' gelterkindeni 's veigoldswyli völgyeknek oltalmazására biztosokat küldé ki, hogy azok ott polgár őrseget szerkesztessenek össze, mert kötelességek tartá azt, hogy a' jó gondolkozásuakért mindent elkövessen a' mit csak lehet, bár milyen bajossá teszen is mindent csak maga a' geographiai fekvés is, mint hogy ama völgyek a' Canton legtávolabbi részeihez tartoznak, 's az insurgensek által a' várostól egészen el vannak választva. Míg a' (helvétziai) diéta összehgyűlve volt, addig amaz intézetek elegendők lehetek, de minekutánna az széljeloszlott, még pedig a' nélkül, hogy valamit határozott volna, minden nap félni lehet az elégedetlenek erőszakos probatételétől. Kétségen kívüli leve, hogy ama részeket vagy oda kell hagyni, vagy pedig hathatósabban segíteni. Most az utolsó tartatott kötelességnek. A' Kormány tehát 4-ben egy szekeret küldött néhány száz fegyverrel és munitióval meg rakva Reigoldswylbe, 's jelentette továbbá a' képviselőknek, hogy az itt őrizetűl lévő sereg egy részét Gelterkindenbe szándékozik általszállítani. De fájdalom, a' szállítás oly kevés előretekintéssel tétetett, hogy az egész szállítvány elfogatott, 's ez az elfogás nem kevésbé nevelé az insurgensek háboruzó kedvét, kivált azért, mivel semmi proba sem tétetett, hogy a' 'sákmány tőlök visszavétessek. Annál szükségesebbnek tartaték most más rendszabásoknak teljesítettése, 's ámbár

a' képviselők protestalának azok ellen, Apr. 5-dik napjáról 6-kára viradó éjjel egy 160 emberből álló osztály ama táj felé elküldeték. Ez nyolcz óráig tartott menés után 9 óra felé megérkezék a' bási első faluba, 's magához vévén az utánna vitt fegyvereket, töstént tovább folytatá útját Gelterkinden felé. De már a' legközelebbi falunál megtámadtatott egy fegyveres seregtől, csata fejlődött ki a' megtámadtatásból, 's egy tiszt és két köz katona megebesitetett és elfogatott. Dél tájban katonáink még is megérkezének Gelterkindenbe, 's a' (helvétziai) szövetséges seregnek onnan vissza vonulának. 5 óra felé Laharpe 's Merk szövetséges képviselő urak, Donats és Widman seregcommandans urakkal megjelenének, 's sürgeték ismét hogy őrizetünk térjen vissza. Előterjesztéseire biztosítanak, kik utasítások szerént csak maradni akartak, 's azon állításokat, hogy mi általjában csak oltalmazólag folytatjuk az ügyet (a' mit a' Kormány proclamatioja is megerősített) abban egyeztek meg, hogy a' szövetséges sereg csak a' két fél közötti ellenségeskedést akadályoztatják, 's fegyvereiket az előbb megtámadó rész ellen fordítják. — De kevés idő alatt megváltozott a' dolgok egész állapotja. Alig tudák-meg tudnillik, hogy őrizetünk kiment falukra, 's azonnal mindenütt félre verék a' harangokat a' nép felköltésére. Különösen Birsek környék kele-fel, 's magával ragada mindent; még aszszonyok és gyermekek is sokan mentek. Liestall hirtelen tömve leve több ezer dühös emberrel; a' nép massa még estve előtt a' két óranyi távolságra fekvő Gelterkinden felé kezde nyomulni. Sürgetve kívának most ujalag a' képviselők seregeink haladék nélküli visszavonulását, mégpedig azon hozzátétellel, hogy biztosink felelettel fognak tar-

tozni minden veszedelemért, mely a szövetséges serget érhetné; 's midőn azok azt felelék, hogy ők úgy fognának cselekedni, a' hogy a' becsület és kötelesség kívánja, 's nekik legalább holnapig Gelterkindenben kell maradni, ezek az úgy nevezett segítő seregtek tehát a' legelső alkalmatossággal, mellyel a' polgári háborut valósággal megakadályoztathatják vala, elbocsáttatának, és Frickthalba vitetésnek. Akadály nélkül nyomult elő most a' dühösködő népcsoport, 's midőn végre még az alkudozás végett elküldetett tiszt is elfogott, a' bator oltalmazáson kívül semmi sem vala egyéb fen. Szürkületkor kezdődött a' megtámadás, 's más nap reggeli 9 óráig tartott az egyenetlen harc a' mi kis sergünk, 's a' legalább 1500 ember massa között. Sergünket előbb dicséretesen segítették ugyan magok a' lakosok is; de minekutánna az ellenség oly szerencsés lett, hogy imitt amott a' faluban bényomult, több házakat felgyújtott, az eloltást akadályoztathatta, a' munitio lassanként elfogyott, 's az ellankadás végre oly nagy leve, lehetetlen vólt a' falut tovább megtartani, arra határozá magát el, hogy harczolva vonul vissza, főképpen azért, hogy az insurgensek mind inkább inkább szaporodtak, 's a' további oltalmazás a' szép falut csalhatatlanul egészen elpusztulásnak tette vólno ki. De alig hagyta-el katonaságunk a' falut, 's az üzés azonnal megszűnt, mert a' népalja megelégedett a' szerencsétlen falura rohanással, 's annak kipusztításával. Alig lehet binni, hogy sergünkéből csak 15 sebes van, 's ugyan annyi fogatott-el.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstántzinápoly, Mart. 17-kén az ottomán Moniteur jelentvén az egyiptomi helytartónak Mehmed Alinak még mind tartó makacs ellentállását, így

szóll: Több másfél hónapjánál miolta a' másod rendelések is elmentek Egyiptomban 's még is mind eddig semmi megnyugtató felelet vagy jelentés nem érkezett, arról hogy a' helytartó Acre ostromával felhagyott 's seregeit visszahuzta. A' dolgok ily állása szükségessé tette a' végképpen elhatározást. A' hely nagy távolsága, az egy részint már el is indított seregtek sokasága, 's az egész expeditio fontossága, előrelátó 's nagy tapasztalásu vezért kívánnak. Gassein Basa, Tschirmen tartománya helytartója választotta e' végre. A' Sultán ötödik Serdári Ekrémnek (Feldmarsall) nevezte-ki, mely legfőbb katonai méltóság előtte még senkinek sem adatott. Ezután egy arannyal kivarott galléru fekete köntösbe öltöztetett 's a' Sultántól drága kövekkel rakott karddal 's két pompáson számozott ménekkel ajándékozott-meg.

ÚJABB TUDÓSÍTÁSOK.

(Oestr. Beob.) Londonból rendkívüli alkalmatossággal jött tudósítás szerint, a' Felsőházban Apr. 14-re viradó éjjel a' Reformbill másodszori felolvasatása kilencz szózatok többségével keresztül ment. Ugyan azon úton jött tudósítás szerint a' belga tractatusnak prussus részről való megerősítése Londonban megérkezett, de a' kicseréltetés addig elhalasztódott míg azon kurir melyet Gróf Orloff Pétersburgból vár megérkezik.

A' Francziák Bonát megvették.

Ő cs. k. Felsőge General Adjutánsa B. Kutschera János úr Apr. 20-án megholt.

Gróf Teleki Domokos úrnak a' pesti Társalkodóban megjelent versei egy Hazafi kívánságára az enyedi és dési csomokban az Erdélyi Híradó olvasóival közöltetnek.

Gróf Gyulai Lajos úr M. Bogati jóságára már árendába ki lévén adva a' Május 5-re hirdetett licitatio elmarad.